

Ese de două ori la săptămână: Joi și Duminică;
când se publică în primul număr, este de trei săi de patru ori la săptămână.

Prețul de prenumerație

pentru Austria:

• anu intregu	8 il. v. a.
,, dijumetate de anu	4 „ „ „
,, patruziu	2 „ „ „
pentru România și strainătate	12 il.
• anu intregu	6 „ „ „
„ dijumetate de anu	3 „ „ „

Pesta în 18 martiu n. 1871.

In momentu planurile Russiei sunt cari insuflă mari îngrigiri politiciilor noștri austro-magiaři; și fiind că acele planuri nimă nu le cunoscă precis, dar toti cred că există, totu insulu si-le intipuesce după sa propria fantasie, care de care mai infrițioase. Apoi faimile despre înarmari colosale în intrul Russiei, cari faime totu mereu se repetă, încă contribuesc cătu de multu spre nelinișcirea spiritelor și iritarea imigrantilor.

Nu ne mirăm decă că unele foi magiare nu mai au repaus de temere de muscali. În „Reform“ cea mărija de aici, articoli alarmatori din Oriente sunt la ordinea dilei. Mai alalta-ieri unul ne jură să ne conjură, se-i crede că Carol în România este premergatorul și pregătitorul de locu pentru Leuchtenberg. — Ce altă mai scimă noi dice la acăsta, decătă: cum va vră Ddieu! —

Din Spania începu a se lati sciri infrițioase despre corupțiunea morale și materiale ce se introduce prin guvernul nouului Rege; prin acea corupțiune a succesiunii guvernului, la alegerile finale pentru curtile legiuitorie, a cascigă mare majoritate, er pre republicani și pre Carlisti ai-ii reduce preste tota așteptare; însă cu atâtă mai vertosu a destăptă neincredere și chiar antipatiă poporului. —

Cea mai însemnată scire ce ni o aduce telegraful din Paris, este — despre moarte lui Rochefort, celui mai resoluțion și valorosu antagonist al lui Ludovic Napoleon. Partitul republicanilor adeverat are prin acăsta moarte o perdere necompensabilă. —

In România peste totu, și a nume în București, în Cameră deputaților și în diaristica — afacerea Strassberg este la ordinea dilei. Pre candu tiéra întrăga și cu Cameră ei, constata prin acte flagante — inselatiunea, furtul, obrasnică a acestui omu, carele prin bună credinția, ca se nu dicem credulitatea regimului și Camerei de la 1867, sciu pacală tiéra neesperta, pentru concesiuni de drumuri de feru sub condițiunii nemai pomenește: astadi candu tiéra staruesce ca celu putieni și elu se implinesc condițiunile stipulate, are curagiul d'ameinti cu intrevenirea Prusiei! — Atâtă ne-ar mai trebui, ca pentru tronul ce am datu nemțiului, se ni aduca esecu-

tiune pe capu și se ne dă spăie pana și de camasia! — Dar d'acăstă cestiune ne vom ocupă alta data, mai pe largu. —

In Monarchia austro-magiară, parte de preste Laita, este se devina o „causa mare“, conflictul între populaționile nemtie și regim, pentru manifestaționile în favoarea Germaniei unite, Germaniei lui Bismark. Pregătindu-se adeca nemtișii nostri mai prin tōte orasiele, spre a serbă cu tōta solenitatea Triumfului armeilor nemtieci în Francia și constituirea Imperiului germanu, politia în unele locuri a intrevenit și a oprit atari manifestaționi ce — nu s'ar potrivă cu atitudinea de neutralitate a Monarchiei; pre candu pre aiurea asemenei demonstraționi se fecera fora nici o pedeca, și neintiorii nostri cantara în celu mai naltu tonu marirea „Patriei germane comune!“

Nemtișii compatrioti ai nostri dejă se geredia fora tōta reservă și sfîrșita, de fii ai Germaniei celei mari; va se dica: dejă se lapeda de Austria. Slavii erau de o parte, și magiařii de alta, cu încordarea tuturor poterilor lor, vor a sustinut pe Austria, resp. pe Austro-Ungaria.

Privindu la motivele unora și altora, noi ar trebui să ne alaturăm programului nemtișilor.

Déca magiařii sunt pentru susținerea Monarchiei, este pentru că iau folosul, o domnescu; déca Slavii tindu asemenea a o susținută, este pentru că totu nutresc speranță, cumca prin majoritatea numerului și numerositatea intelectualității lor, curendu vor ajunge și o conduce și utiliză: nemtișii, mici la numeru, — facia de magiaři și de slavi nu potu avea sianse d'ă o domni și folosi ei numai de sine; decă — lucra a o sparge. Noi, facia de egoismul nemtișului, de ne-saturabilitatea și firea despotică a magiařului, precum și de marea majoritate a elementului slavu, nepotendu speră d'ă deveni candu-va în acestu complesu nici macar stepanii nostri și ai destinelor noștre proprie: cu atâtă mai putieni potenți se avemu cauza d'ă o plange pre Austria, déca ea va fi tradata și sfâșiată de însisi fii ei cei desmerdati și ingrăzat pe contă bietelor poporă creditiose și devotele binelui comunu. —

Aici la noi, în Pesta, totu Congresul Catolicilor absorbe celu mai mare interesu publicu. Ieri, dlu eppu gr. cat. alu

Lugosiului seceră aplausele acelei adunări, pre care o fōia nemtișca mai de unadă o numă „turma de sinamagitorii“, dlu Olteanu, din gratia magiarilor episcopu român, se pronunciă — desă cu multă cutesare, dar cu totul conformu originei „darului seu“. Elu desfășură unu felu de program care atinge nu numai biserică, ci și națiunea romana întrăga, și de care deci toti cei — nu numai ca Pré santiă Sa, din sange român, ci și cu inima romana, va trebui să se ocupe multu și seriosu. Ne vom occupă și noi. Ună insă potem se spunem să acumă despre acelu program: este, că dlu Olteanu, de locu la începutul carierei sale ni se arăta — *fora masca*, în adevărată sa facia, și că prin urmare din capul locului scimă că cu cine, și spre ce scopu avem d'ă face. Totu respectul contrariului cu vidieriu de schis!

Campia Versetului, în martiu.

(Rugină trecutului, bolă prezintei, mormăta viitorului.) Societatea rea, prin exemplul reu, strica pe omul bunu. Unu adevăratu acestă, carle de candu stă lumea, pururi să dovediu.

Prin analogia am potă identifică societatea cu pusăi cui-va nainte de ce pasieșe pe alta cariera. Cacea-vei de la altii, cauti se imită insuți. Avem pră multă esempe, că teneri d'ăi nostri, devenindu în oficii publici, tindu a fi totu astfelu de domni poporului, precum și vedu pe colegii magiaři; putieni scapa cu inimă curată, putieni sunt cări nutresc în peptul loru idei și resuflă unu acru mai liberu, cumăci dice mai sanatosu, mai democrat, mai naționalu.

Au dăru n'am potă dico că și cutaro preot, devenindu protopopu său episcopu, tindă a face totu acelea ce le scie și le-a vedutu de la premergatorul, ba inca a le covaști? Asiă este „datină“. Adcea acăstă este rugină trecutului, carea se susține în prezintă. Acestă este conservatismul, prin carele se recomanda afurisitii mici afurisitilor mari! — Plugarii nostri, candu audu despre lipsă de rededicare a unei scole ce numai ajunge, respunde că e buna scolă vechia, că nici parintii și mosii loru n'au avutu altă; dar nu sciu că pre candu strabunii loru au zidit ucca scolă, său și biserica, acelea erau edifica însemnată pentru impregiurările de atunci, monuminte, și corespundeau trebuinței loru de atunci. Dar de atunci se invertiră dieci și sute de ani, noi astadi avem case mai bune, decătă colibele

remase de la mosi, și — vai decopii nostri de că nu vor apăca se inventie cu totii mai multu decătă noi! Intrebămu dura: n'avem ore lipse și de alte scole mai mari și mai bune, și și de alte biserice de cătu cele de lemn? Asiă și cu rugină datina de la premergatori. On publicu mi va iertă candu voi reflectă și în privința preotilor ce se fecera pana mai încocă, între cari, se spunem cum audim de la poporu, sunt și de aceia cari nu sciu nici ce apa, ce munte, ce campu, ce poporu și viația ei există afară de satului loru. In fiecare sătu căte 3—4, ba și 5 și 6 preot, toti cu rudenile și totu d'odata partile loru, toti vrednici a fi poruncitori peste o turma, unu poporu, pre candu pe toti la olala poporului astăzi nu-i pră bagă în séma. Totu satul, totu orașul, o armata cu mai multi comandanți, o episcopia cu mai multi episcopi, e foră vădă și ascultare!

Astfelu ni potem spăla neinteligerea și disarmonia în comune, pentru că preotinea a ajunsu astăzi și pana la acea ciudata sistemă de arondare a parochielor, (?) incătu numeră pre degete și pretinde cu voci halte, se nu aibă celalaltu preot mai multi și mai avutu parochieni în parochia sa; se nu capete cumva unul mai multi cruceri decătă altul!

Apoi mai nege cinea, la svatu său la congresu, că reducerea parochielor nu e necesară și ratuabilă. După noastră credinția, numai cei ce bagă sute în pusunariu potu se atace și nege acăstă necesitate.

Trebue se recunoștemu o data și se recunoștemu foră intărirea, că în rugină vechia nu mai potem trai în prezintă; ea este chiar morbul preșintei nostru naționalu; eră deca vom continua o susținută de sigură va deveni — ciumă, mormăta viitorului nostru naționalu. Evenimentele, timpul, dusimani seculari ne-au pusu naintea alternativei: Său se ne cultivă și reformăm, său se perim ca vai de noi. Alegerea trebuie s'o facem si — cred că o vom face spre binele, spre mantuirea noastră, déca vom asculta de svatul, si vom urmări exemplul celor căti-va barbati cu trupu cu sufletu devotati interesului comunu alu nostru.

Pe langă tōte acestea voiu se dieu si eu dlu Marienescu, că Romanul — casă în tōte, asiă și într' acăstă privinția — e unu omu tardiu! —

Lugosiu, în 19 februarie 1871.

Stimate domnule Redactoru! Ca totdeun'a, asiă și astă data voiu se atingu incătu-va regularea afacerii scolare, mai cu séma în ceea ce se atinge de poterile noastre atâtă materiale cătu și spirituale.

FOIȘIÓRA.

Biserica ortodoxă în Bucovina,
ajunsă la pragul vîntrei constituiționale.

Motto: „Omne iustum durum.“

Cernăutiu, 2 martiu n. — Stimabilii cotitori ai diariului acestuia multu meritau, sciu bine cătu și cu ce felu de contrarietăți și obstații avuramu noi Bucovinenii de relegătura orientala ort. a ne luptă, aspirandu noi, prin barbatii încriderii noastre, autonomia Bisericei noastre, și parte intru acelu scopu, și parte intru ună cu aceea, congresuri bisericesc; nu mai multu adeca, nici mai deosebitu, decătă ce ni se cuveni nouă, viindu la Austria, din capulu locului, formalmente și firesc, și ce ni se fă de mare trebuintă, spre a lucră în sensulu Bisericei noastre, cu poteri unite, la binele ei și salutarea tuturor credinciosilor noștri.

Scie întrăgă lume, că Imperiul Austriei, primindu elu de la Turcia suzeranitatea a supră Bucovinei, i garanță tracătul minto tieri este „status quo“ adeca su-

stienea și respectarea tuturor afacerilor interne ale Bucovinei în starea aceea, în carele atunci se aflau; și Biserica noastră era pe atuncia în Bucovina autonoma; era guvernul Austriei nu potu avea de scopu, a calcă unu tractatul benevolu și pacicu, și a alteră său chiar a usurpă garantatulu „status quo“, pentru că, pre cum tota lumea scie, „drepturile poporului“ nici candu nu se alteră, nici candu nu spira prin învecire; și cu atâtă mai putieni nisice drepturi garantate printre unu tractatul solemn, fipsatul între dăre imperia.

A cui deci eră detorintă se arete și se cărea de la guvernul aceea ce lui i se cuvine, și a nume în privința bisericei noastre, că ea, ca biserică tieri în Bucovina, a fostu la venirea acestei tieri sub tutoratul politicu alu Austriei, autonoma, după sensulu și caracterulu seu *oriental* ortodocsu; și că prin urmare ea are dreptulu și trebuintă, de a dispune cu afacerile sale culturale, scolare și fundaționale singura, după cum i dictă asiediemintele ei, și după cum avă ea acestu dreptu înainte de venirea Bucovinei sub tutoratul politicu alu Austriei? — Detorintă acăstă o avă cu buna séma „pastorilu turmei“, carele pentru binele

ei, cu care zelu și devotamentu are se se îngrășea, fundatoriul dumnediesc alu institutului creștinu, ni spune apriatu, că adeca se nu facă ca „naimitulu“ și inca naimitulu de străin, și se nu-i pasa de o, căci naimitul este: că „sufletulu seu se și-lu pună pentru o!“

Dupa parerea noastră insă, carea parere e la noi și cea comună, nu e în interesulu numărului bunu alu „pastorilor“ Bucovinei consultu, a cercetă peritasulu acestă; căci am potă lesne dă de unele mominte, unde dilemmă, chiar între *sufletulu turmei* și între *trupulu*, adeca ambitiunele și pofta domuirei auto-craticale ale pastorilor, să a decisu si realizatu pe contă celui *d'antai*. . . O, si căte daune morale și materiali; căte perderi pote că si nereparabile pentru biserică și diecesă noastră s'ar fi fostu evitat, déca am fi si necesitati a judecă altuliu despre pastorii eparchiei bucovinene!

Si a nume déca am potă dice, că ei au fostu destul de justi, a recunoscă si în practică, că Mantuitorul Cristosu n'a fundat biserica sa pre pamentu pentru Episcopi, ci pentru Biserică: era Biserică nu sunt Episcopi, si recunoscendu acăstă ar fi fostu condusă pana acum diecesă in sensulu congresurilor bi-

sericesc, pre care nu numai că nime nu ni lear fi fostu oprit, dura diecesanii de 22 de ani de la Episcopu dejă le ceru, si in ultimă Septembrie 1860 MS. Imperatul chiar si formal minte ni le-au ingaduitu.

Căci fii ai maicii noastre biserice n'ar fi fostu decadutu de la ea, carea a nutritu cu dulcetă ortodoxiei sale pre strabunii, bunii si parintii loru în sinulu seu, in acestu pamentu. In Bucovina nu era nici o caplanie „unită“ cum vine ore că astădi sunt dărespredice, dintre cari unele si chiar parochiature! — Ar mai exista apoi condiționea cea mai principală între „pastorii“ si între „turma“ bisericescă, ar exista adeca *incredere mutuală*, care incredere astădi, si de unu tempu in cōci, — opinionea publică, — parte cu adanca parere de reu, si parte cu o bucurie malitiosa — nu o pote constata. Din acăstă incredere reciprocă între turma si pastorii, căte apoi bune ar fi emanatu pentru Biserica si credinciosii ei, si căte străciușe s'ar fi fostu incunguratu său departat!

In locu de suspiciunări si zelotipii nativale intre Romani si Ruteni, ca fii si fratii de un'a si accea-si maica Biserica, si cari suspiciu

Dieces'a Caransebesiului a remasă pana acuma intre diecesele bisericei noastre cea din urma pe terenul scolariu; caușa a fost lipsă de mediile cele materiali; nu era adeca din ce sustinere nici macar unu senator scolariu. De aceea pre candu in dieces'a Aradului si in districtul Oradei-mare se ieu măsările cele mai energice spre a redică scările poporale, la noi domneșee ea mai adenea liniște in aceasta privinția, nu dora că scările acestei diecese ar sta mai bine decât ale celor lalte, ci pentru că asiā stau de reu, incătu nimenea nici nu cunoscă a începe cu vre o măsura, parandu-se evident, că cu poterile prezente, cari se reducă mai la nimica, nu se poate execuția.

Aceste neajunsuri credu eu că in parte s'au delaturat, si adeca incătu privescă parte materială prin votarea sumei de 100,000 fl, pentru biserică a ort. orientală din partea diecei. Din acăsta suma, după cum se scie, va primi ca totdeun'a archidieces'a 50,000 fl. era celalalte 50,000 se vor imparti intre serbi si celelalte 2 diecese romane. In casulu celu mai nefavorabil — desătura dreptate — dieces'a Caransebesiului si a Aradului dimpreuna cu partile Oradiei vor primi diumetă adeca 25,000 fl. Acestea credem noii că ar trebui impartite asiā, ca Aradul si Oradea se primescă 15,000 fl. era Caransebesiului 10,000 fl. *) Cu aceste dicții mii firescă nu se vor potă vindea că tōte ranele și imprimătōte trebuințele, ci numai cele mai grele, si asiā credu eu, că sindicul celu mai de aproape nainte de tōte 'si va tienă de santa detorintă a constitui consistoriul pe băse solide, si in consistoriu va cauta se suplinescă postul pentru senatul scolariu, cu atătu mai tare, căci lucrul de capetenia este a pune scările la cale asiā, incătu poporul se 'ncăpă o data a aprișii instituțiile organizaționale noastre bisericescă; si acăstă nu se poate alcătu decât prin scăla. Pana acuma poporul cunoscă numai greutatile acestor instituții, căci elu prejudecă numai ce este mai apropă de elu.

Ca se potem noii prin scăla se luminămu poporul in gēnere si se-lu convingem in specie despre folosul instituțiilor autonome bisericescă, este ne'ncungiuțat de lipsa se ocupămu posturile de senatori scolastică cu barbati, cari si-au dedicat vîeti a carierii invetatoresci. Avem forte multi invetatori apti pentru aceasta chiamare, dar mi ieu indresnă a-mi aduce aminte si de alte poteri scolare mai indepartate de noi. Ilustră familia de Mocioni si in privință acăstă a prenegriguită crește poteri speciale, trăindu inca in anul 1859 stipendisti la Viena spre a-i pregăti pentru unu gimnasiu, ce era se se'nfintieze in Lugosiu. Acestu gimnasiu, dupacum cunoscătu, nu s'a înființat, si numitii stipendisti absolvenți studiile s'au asediat unde au potut. Credu că este detorintă a noastră a dă ocazie acestor poteri, ca se poate veni se lucru pentru acele tienuturi, pentru cari au fostu pregătiți. Noi din ocupanția acelor domni, ca profesori gimnasiali,

*) Dupa combinațiunile ce se fecera aici intre membrii delegației congresului, si in care privință tocmai alături vineri duii Ant. Mocioni si Vinc. Babesiu se reprezentă noujui dnu ministru de cultu cu propunerile — proporționă si pentru romani, si pentru Caransebesi ar fi se fia mai favorabile. Red.

scimă că au scrisu si căte unu opusitor fiecare in sferă sa. Acăstă este o dovădă despre zelul loru in sferă instructiunii, si e temeiul destul de poternicu pentru sinodul de a-i consideră la scările posibile de scările scării să se alătu mai tare, fără să se ducă din lipsă scării românu aici și nu refugiu în altă parte, desătura intre Romani.

De alta parte sum convinsu, că nici domnulor nu vor respinge aceasta dreptă cerere, căci tota lumea scie, că intenția noibei si illustrei familie a voită a ni crea nainte de tōte nouă, cestoru seraci de totu, poteri scolari.

Atragemu deci atenția viitorului sinodă a supr'a tuturor poterilor, la cari avem oresi-care titlu de dreptate spe a le aplică. —

Langa Mureștulu de diosu, in Banatu, făru 1871.

Schimbările facute de Consistoriul din Aradu in privință inspectoarelor si inspecțoarelor scolari, mi-a datu indemnă a medită a supr'a viitorului scările noastre poporale.

Atătu sistem'a absolutistică, cătu si cea consistorială de la 1862 incătu, au fostu atacate din o parte a invetatorimei. Ea, acăstă parte ne'nteruptu a strigatu „emancipare“, si a intlesu: *luarea scărilelor din man'a preotului si subordinarea loru personalului civilu*. Consistoriul aradu etă ajunsă a imprimă acăstă dorintă a unei parti din invetatorime.

Dupa parerea mea individuală, acestu pasu in imprejurările noastre presenti, n'a fostu bine nimerită si nu poate se ni fia favorabilu, din următoarele cauze: 1. Spre a conduce scăla este ne'ncungiuțat de lipsa se posiedi cunoștințele necesare. Dintre numitii inspectori forte puteni, séu dora numai unul, poate cu totu dreptul se garantează chiar cu numele si trecutul seu rezultatul dorit. Făcia cu ceialalti, fostii inspectori, adeca protopopii, au acea preferință, că si-au fostu casciatul oresi-care praca. 2. Se cere de la inspectori a dispune de timpul necesar. Numitii inspectori, cu putenia exceptiune, toti au alte oficii si inspectoarelor li va fi numai o ocupație laterală, pre care cu atătu mai tare vor nigrigi-o, incătu cu acăstă funcție nu este legată nici o remuneratiune. 3. Causă a celor: O parte a invetatorimei a strigat „emancipare“, pentru că nu se poate intlege cu preotul condusa de — ierarchia serbescă, dusimăna scărilelor noastre, séu de absolutismul bisericesc ce era in viață. Ora acum, prin inspectoare mireni, luati cari de pre unde, se va potă statoru acea intelegeră intre preoti si invetatori, fora de care nu este cu potenția d'a progresă scările? 4. Tōte nativile nemagiară aprobă a scăpa de hidr'a magiara de „scăle comunale“ si au legat scările strinsu de biserica, le-au pusu chiar — sub acutul bisericesc, eră măsările Consistoriului aradu tindă la departarea loru de aceea. — Aci trebuie se-ti spunem, că n'ai dreptate. Personele potu se fia reu alese. Aceea se va areta curendu, si atunci vom cere că — cele necalificate se se delature si inlocuișca prin altele. Asemenea poate că era bine a aplică clerulu in numeru mai însemnatu: inşa de vr'o despărțire si instrai-

nare a scările de catra biserica, in tōte actele ven. Consistoriu nu se astă urma. Red.)

Mi-e tare frica, că in scurtu timpul multe scările vor deveni scările comunale. (— Dóra de mană! — Iată sunare! — — Morală, slabă devotă! — Sunal! — Red.) Cu tōte acestea dorintă a ramenă ce sum si-a nu mai inmulti numărul profetilor.

Cu cea mai de aproape ocazie mi voiu luă libertatea a me pronuncia si despre instructiunea pentru inspectiunarea scărilelor. * Unu Dascalu.

Recital-rom. in Carasiu, in făru 1871.

Stimate Dile Redactore! Observandu cu multă placere, cum fătă DVostre ié cu lauda cunoștința despre faptele generoase si marinimōse ale particularilor, vinu si eu a Vi reportă despre o asemenea, rugandu-Ve se o apriștiu, spre a dă meritul tributul de onore si recunoștință.

Noi, creștinii români ortodosi de aici, ne mai potendu-ne folosi de biserica noastră vechea, inca nainte de anul fămetei 1863 incepuseramu a edifică o nouă biserica; si edificaramu pan' la acoperisul; de atunci lucrul remasă parasită, căci — acelu anu de fămete a inghitit tōte midilōcele ce o bona economia a anilor următori potea se ni le dee. Din anu in anu perplessitatea noastră deveniă mai cumplita; in biserica betrană ploia, murii celei nouă se derima, si — nime nu ni scădă svatu si ajutoriu!

Candu astfelii creștinii nostri stau ingrijiti si — desperati, Dileu li tramise mangaiere printre unu strainu, prin judecătura dlu Bela Biró. La revisiunea socotelelor judiști comunită dsa astă că densii sunt in restantia vr'o 500 fl. bani din diferite globe, si deci comitetul parochialu după svatul dsale facă suplica catra comitat, ca acăstă suma se se incasidie pe sém'a bisericei noastre. Dar — omulu lui Dileu nu se opri aci, după cam trei septembani elu convoca poporul la scaunul seu si apoi facă planul de o colectă pe sém'a santei biserice romane si incepă din parte-si subscierea cu 30 fl. si fiindu că aici in locu numai romanii suntemu pră seraci d'a potă scăde pre acăstă cale vr'unu rezultatul insemnatu, dlu judecătura luă asupra-si colectă si in scurtu timpul ni prezintă prin starință sa pră frumosul rezultatul de o sumă in numerariu de 1704 fl. v. a.!

Acăstă faptă a duii judecătura luă Bela Biró, carea prin rezultatul ei ne pune in stare d'a incepe si continuă zidirea santei biserice a noastre, ne-a cucerită inimile, cu atătu mai vertosu căci asemenei nu suntemu dedati a esperi — nici de la ai nostri domni, cu atătu mai putienu de la straini. Ni tiememă deci de santa detorintă a-i recunoscă si multiamă in publicu, cu pătă oftare, ca se servescă de indemnă si alora. Eră pre amatulu si stimatulu nostru d. judecătura ilu rogămu se nu pre-

*) Vom primi cu placere, numai te rogămu, se nu perdi din vedere, că critică noastră, ori cătu de agera, nu este iertată se incuragiăde pre nemulțamită — la resistință si chiar îsbanda. Deceva măsura — nu a contrariilor noștri, ci a autoritatilor noștri proprii, ni se impare rea, s'o combatem, dar apoi svatul nostru ultim se fia: cum se-i parăsă reul, si cum s'o reformămă cătu mai curendu. — R e d.

gete a-si continuă dovedile de ingrijire parintăsă catra noi si de zelul creștinescu catra sună noastră biserica, care de buna săma i va pestră numele in veci in analele sale!

G. Nicolaeviciu, negotiatoriu, ca pres. Comitetului par-

Diet'a Ungariei.

Siedintă a casei reprezentantilor din 11 martiu.

Se deschide la 9 ore. Dupa autenticarea protocolului si anunțarea petițiunilor incurse, casă trece la ordinea dilei si continua desbaterea proiectelor ce s'au prezentat sub de cursul desbaterii bugetului si s'au avisat la comis. financiară pentru reportare. — Mai nainte inse vine pre tapetu reportulu comis. financ. referitoru la incheierea sotocil de pre 1869 a ministrului de culte si instructiune despre fondurile de studiu din Ungaria si Ardélu, administrate prin ministru. Comis. financiară propune se se avisează la curtea de contabilitate.

J. Krajcsik e contra propunerei. Dupa a sa parere, comis. financ. nu se poate basă pre nici o legă. In sensul legii din 1723, administrarea acestui fondu apartine la drepturile rezerve ale MSale. Dupa o replica a referentului Szell, proiectul comis. financ. se primește.

Proiectul de rezoluție alu lui E. Szentkirdlyi pentru transpunerea politehniciului Josephin din Buda la Pesta, se primește modificat de G. Váradyi, astfel, ca politehnicul se se transpuna la Pesta pentru anul scol. 1872/3.

Intre mai multe proiecte de putină interes publicu, vine reportulu comisiunii de imunitate despre petiția preotului din Kisszás Fr. Stelzer, catra casă a reprezentativă pentru a intenta procesul de presă contra ablegatului W. Tóth-Pauliny pentru insultari si valamare de onore.

Comisiunea de imunitate propune acordarea cererii lui Stelzer, nefindu nici un motiv d'a o denegă. Toth-Pauliny protestă contra acestei propunerii si dice că nu e cu cale a dă încrezimētă unei simple afirmații a unui omu privat, foră a se informă mai bine despre adverată stare a lucrului. Cuventul „bacheriu“ nici nu l'a scrisu densulu, precum se vede din troducerea autentică a articolului respectiv, si dice că pasirea numitului acuzatoriu este vecsatiune personală si nu alta.

G. Váradyi si br. L. Simonyi sunt contra propunerii comisiunii de imunitate, P. Hoffmann, si ministrul de justiția B. Horváth pentru. Pasindu-se la votare, propunerea comisiunii de imunitate se primește cu 72 de voturi contra 70, si asia contra lui P.-Paulinyi se va intenta procesu.

Referintele comis. de imunitate repărtă despre petiția tribunalului criminală a cotelui Pesta pentru investigație criminală contra ablegatului B. Guthy. Comisiunea recomanda a dă judecătoriei amintire voi'a cerută d'a trage pe B. Guthy in procesu.

Casă primește acăstă propunere.

Siedintă se redice la 2 1/2 ore. --

nari si zelotipii sunt numai in timpurile din urma provocate si aceea fara ţări si carea obiectiva, că numai artificiosu si din scopuri tendintiose egoistice, in locul acelor a ar domni astădi cea mai buna armonia intre noi si Ruteni, precum domnia ea si pana mai de undă, pana adeca nu se apropiase de inim'a ţării si așilor si acea ambitiune, de a fi in Bucovina nu numai Episcopi, ci si Metropoliti, si cine scie mai ce! Armonia aceea, care la noi era istorica si naturala ca intr'o familia solidă si onesta — tocmai acum'a in timpurile mai recente, candu adeca adie in atmosferă Austriei facia cu tōte Bisericile unu aeru mai liberu, consciuti fiindu noi totii, că acestu aeru si in farsitu acel'a, carele si sinonimu si favoritoru constituționalismului Bisericei noastre, ne-ar fi indemnă si servitul spre imbracisarea din tōte inim'a si cu tōte poterile situatiunei, spre fericearea Bisericei noastre si a tuturor creditosilor ei.

In locu de palatul mauro-iapanezu, velv'a cea mai potentata a luceștilui si mandrelui profane, si care palatul dreptu „feicu“ se face acum'a in Cernautiu pentru persón'a episcopală

lui, alu modelului altu-mințirea de smerenia si simplicitate evangeliica, in locul acestui palatul pomposu dicu, carele spre a ajunge si a-si sustinere menitinea splendoroare si luxuriosități sale, va costa si inghitit millione, — am avea astădi scările in tōte comunele noastre de la tiéra, si inca scările bune, cu invetatori asidere buni si bine salariati. Era clerulu pastorial s'ar bucură astădi de o stare si pusetiune mai potrivita facia cu poporul pastoritul de elu si facia nu postulatele cele grele ale sustinerei familiilor si crescerei copiilor sei. Acestu cleru dotat in comunele „de tiéra“ cu 420 fl. era in comunele din abisurile Carpatilor cu 500 si 600 fl. v. a. pe anu, se lupta astădi cu cele mai grele lipse: si elu mai aude inca, dreptul in ironia frivola si musicatoria, că — „face lucru si nu-si implinește datorile chiemărești“. Nu cum-va ţăre pentru aceea se dau la unii „nepoți“ si „favoriti“ ai marilor in diecesă „sinecurele“ cele mai grase, pentru că facandu acesti a „lucus“, si parandu peste celalaltu cleru ingreuiat cu lipse, se i se poate acelașu impută — lucru? — Era prin scările bune, s'ar fi fostu facutu dejă, celu putienu, consideraverulu pasiu inainte, spre

cătu mai curenda scăpare a poporului nostru de coplesirea intelegerii si materialei.

De ar fi fostu congresuri bisericescă, si prin acestea *incredere intre pastori si turma*, nar direge astădi spre ofensă si degradarea noastră in ochii lumii, unu secretariu de confesiune strina afacere Bisericei noastre la episcopatul bucovinenu. Acestu secretariu de confesiune strina, poate se facă elu pre cineva a crede, că elu nu siesi si confesiunei sale sierbesce la cărmă Bisericei noastre, ci nouă, unei confesiuni cu elu straine?

Acestea, de cari ne tanguimă astădi, că nu-si dupa parerea si dupa inimă noastră, sunt, ca se fia scopulu principale alu Bisericei; acestea si menitinea propria si fundul nostru religiunari; căci de ar intemeia si inaintă prin concordia si incredere mutuală, adverată a ortodoxia, adveratul bine alu Bisericei si credinciosilor nostri, era acelea ce esista la noi spre parerea noastră de rou, de ar fi incredere mutuală si amăre catra Biserica si credinciosii ei, cu buna săma că n'ar ave se esiste. Insa, durere! pana acum nu fu asiā; ba chiar aspiratiunilor diecesanilor de a aduce si a realiză aceste condiții bune, era cele rele

de a le departă din eparchia, ni se opusera cele mai ponciose si mai neindulginti obstacole. Asiā d. e. se replică din partea episcopatului nostru la dorintele si pretensiunile cele mai juste si mai loiali ale diecesanilor, cu-nisce asserturi negative si fortate, cari au astădi, valoarea drojdăilor civilisației si liberalismului din evul mediu, pe candu adeca era inca pontificatul absolutistic apuseanu in smâltul seu celu mai resfaciatu, si care drojdii se reproduseră la loialele pretensiuni si dorintie ale diecesei, dora numai prin si pentru post'a domniei personale a supr'a acelor a ce după scriitura nu potu se fia „dominati“, ci numai „condusi seu povetuiti.“

Dara in farsitu, Dileul adverului, alu adverului ce in comunu vine la urma invingitoriu, ii ajută, si acum nu mai avemă alta dorintă si alta cugetare, decătu, ca tōte acestea, de care ne tanguiramă, se devină de aci inainte proprietatea eschisiva numai a trecului. Deputatiunea adeca de doispredice fruntași ai diecesei noastre, clerici si mireni, trămisă la Imperatul si la Ministerul de adunarea poporala tenuțu in anul trecut aice in Cernautiu in scopulu autonomiei Bisericei no-

Siedintă a casei reprezentanților din 13 martiu.

O deschide la 10 ore alu doilea vicepreședinte Béla Perczel care anuncia mai multe petiuni iurisdictiunali. Contra alegierii ablegatului A. Török a intrat protestu, care se a- visidă la a cinci-a comisiune judecătorăescă.

Ablegatii M. Tánsics, E. Mocioni, J. Vi date, D. Irányi, P. Madocsányi (petiunea mai multor femei din cõtulu Lipovei pentru a li se dă votu politicu cu ocaziea regularei comunitatilor) W. Bogdanoviciu si P. Mihályi prezenta petiuni cari se predau ecmis. petiunarie.

Ministrul Szlávy respunde la unele interpellioni fora interesu specialu. M. Tánsics a intrebatu d. e. daca este adeveratu, că regimul a cumperatu pamentul sarvitilor din Pesta cu 300,000 fl?

Ministrul respunde că pretiul de cumperare este 229,342 fl. etc.

M. Tánsics doresce ca se se sterga ordure calugaresci. —

Casă ié responsulu ministrului spre sci- intia. —

Ministrul Slávy la intrebarea lui Majoros: daca scie ministrul că femeilor nu se permite a frequentă cursulu telegraficu, si daca este plecatu a dispune ca se li se permita si lor? — respunde: sunt döue foluri de cursuri: unul mai superioru in Pesta și Zagrabia unde numai acei junii se primescu cari au absolvit 9 clase reale seu gimnasiiali; de la aceste cursuri femeile au fostu si sunt si acuma — eschies, fiind că nu posiedu cunoascin- tiele necessarie matematice. Mai sunt afora de acestea 9 cursuri inferioiri pentru manipulatiune etc. in aceste femeile s'au primitu fora res- tringere. Acuma insa, deocamdata nu se primescu, pentru că sunt 43 de aspirante si 66 de aspiranti astăptă se afle aplicare. Candu partea mai mare din acestia vor fi aflatu aplicare se vor deschide cursuri noue. *

Majoros e multiamitu cu responsulu si acesta se ié spre sciintia.

Ministrul Slávy respunde ablegatului Helfy carele a inрерпелату: duca scie regimul că post'a trage cău unu crucieri pentru fiecare numeru a diarielor esterne neprenumerate la ea? Regimul scie acăstă ce este dupa lege. Art. de lege 23: 1869 sterge timbrul pentru diariile ce apar in Ungaria, nu si pentru cele esterne; daca prenumeratiunea se face la pos- ta, competentiția timbrala se computa de locu in pretiul de prenumeratiune.

Helfy, dupa ce Slávy ceteșe art. de lege pentru stergerea timbrului de diarie, se dechira multiamitu, si responsulu ministrului se ié spre sciintia.

J. Justh propune ca siedintele camerei d'acuma pana la pasci se se tienă de la 9—3 ore; Al. Ormos dice că e pré multu si propune se se tienă de la 9—2 ore, ce se si primesc.

Al. Csiky asterne unu proiectu de resolu- tiune, conformu caruia ministrii se se deoblege a respunde la fiecare interpellion in restimpu de 15 dile, său, daca acăstă ar fi impossibilu, se cera de la camera prolongatiunea terminului aducendu motivele recerute. — Proiectul se va tipari si imparti.

Casă a trece apoi la ordinea dilei, a carei primu obiectu este a trei-a cetera a proiectului

de lege pentru cumperarea galeriei de tablouri a lui Eszterházy.

Proiectul se cefesca, se primesc defini- tiu si se tramite casei maguatiilor. —

Comis. petiunaria propune ca casă se avisezie ministeriulu pentru cultu si instructiunea publica, se substerne cătu mai curundu unu proiectu novelariu pentru completarea art. de lege 38: 1868 in causă a scõleloru.

Z. Schwarz adauge ca in legatura se adu- ca cătu mai curendu pe tapetul proiectulu seu facutu in acăstasi causa.

Propunerile se primescu si cu atâtă se incheia siedintă. —

Siedintă a casei reprezentant. din 14 martiu.

Se deschide la 9 ore de vicepresedintele B. Perczel. Dupa autenticarea protocolului ablegatului G. Patrubány presenta petiunea cõtulu Alba-Superioră, in care róga a se transpile judeciul din comună Bükös si a se adauge la tribunalulu ce se va redică in orasiliu regiu liberu Elisabeta.

Se avisidă la comis. petiunaria.

A. Lazar substerne unu proiectu de resolu- tiune in causă a drumului de feru din resa- ritu, — prin care ministeriulu de comerciu si lucrarile publice se provoca a delatură pede- cele ce au statu in cale edificarii, si se sta- ruescu cu energia spre cladiru mai departe a acestui drumu de feru, atâtă de necesaria pen- tru interesele comerciale si industriale ale Ardealului. — Proiectul se va tipari, impar- si pune la ordinea dilei.

I. Madarász intréba pe ministrul de comerciu: n'ar scie acestă terminulu de deschidere a drumului de feru Debreczin-Satu- mare? căci daca acăstă linia nu se va deschide pana dupa mai multe lnni, atâtă comerciului, cătu si clasele productive vor suferi multu — intréba deci ore ministrul n'ar fi aplecatu a mediloci ca celu putienu linia Debreczin-Nagy Károly se se predece cătu mai curendu comunicatiunei?

Se va comunică ministrului respectivu. —

Referintele comis. financ. reporta despre nai multe obiecte. Reporturile acestea se vor tipari si pune la ordinea dilei pre siedintă de mane. Ne mai fiindu altu obiectu de pertrap- tatu, presedintele incheia siedintă la 9^{3/4} ore.

Siedintă a casei reprezentanților 15 din martiu.

Vicepresedintele St. Bittó o deschide la 12 ore. Protocolul se autentica. Al. Mednyánsky si A. Kállai prezenta petiuni in causă a Franciei. N. Maximovics asterne petiunea mai multor comune din cõtulu Carasiului in causă a cladirii unui podu peste Muresiu. (Acăstă peti- tiune, sosită la presidiu, s'au subternutu de depu- tatu serbu, fiind că in momentu nu era nici unu deputatu romanu de facia.)

J. Schwarz intréba pe ministrul de culte si instructiune publica daca are acestă cunoștința cumca circulariale papale despre infalibilitate s'au publicat in mai multe diecese ale Ungariei? Si daca are: facută dispusetiunile necesarié pentru observarca si sustinerea dreptului regelui apostolicu alu Ungariei, in vertutea caruia MSa essaminéd'a comunicatele papale mai nainte d'a se publică ele in ti-

ra, si esserclédia a supr'a-le „placetulu“? Au dora considera ministrul dreptulu de „placet“ ca dispusetiune preventiva — de abolut?

Daca e densulu de acăstă parere, tiene densulu de suficiente dispusetiunea puru repressiva ca garantia contra comunicatoru papeli, cari — dora nu s'ar refer chiar la investiturele dogmatice ca bul'a de infalibilitate, dar nemidilociu, nu numai formalmente ci si materialmente ar veni in colisiune cu dreptulu publicu alu statului?

Interpelatiunea se va comunică ministrului respectivu. —

C. Szell, referintele comis. financ., repórta cumca comisiunea a gatatu testulu legii pen- tru bugetulu de pre 1871. — Se va tipari si impar- si insre sectiuni spre dasbatere.

La ordinea dilei este proiectul de lege referitoru la vinderea bunurilor de statu.

Casă primesc reportul comisiuniei, dupa care realitatile si partiele possessiunali de sub urii 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 se esmitu din sirlu moseiilor de vendutu.

Pusta Szantova-Csatadi (in cõtulu Bacsa- ka) de sub nrulu 200 inca se recomenda a nu se vinde. P. Somssich e pentru vindere ér St. Majoros si I. Madarász sunt pentru propunerea comisiuniei, carele le votare se primesc.

Partile possessiunali de sub 108, 109, 110, 111 si 446 inca se recomenda a nu se vinde, care propunere se primesc, asemenea se se lase concurrentilor său autorilor tóia latitudinea de libertate intru essecutarea planului ce singuri si vor face dupa principiale pedagogice moderne, éra pe de alt'a se se asigure celor ce vor reesi la concursu bucurarea de unu certu si cuvenitul folosu din laboreloru:

Considerandu că cartile didactice ele- mentarie constituie un'a din cele mai esentiale conditiuni pentru bunul succesa alu scõelor primarie;

Considerandu asemenea că modulu celu mai eficace de a capetă cele mai bune cărti pentru scõole elementare este, ca pe de o parte se se lase concurrentilor său autorilor tóia latitudinea de libertate intru essecutarea planului ce singuri si vor face dupa principiale pedagogice moderne, éra pe de alt'a se se asigure celor ce vor reesi la concursu bucurarea de unu certu si cuvenitul folosu din laboreloru:

Ministeriulu, audiendu pe consiliulu per- manente de instructiune, publica concursu pen- tru luerarea celor mai bune cărti didactice, destinate scõelor primarie, si a nume:

Pentru clas'a I. primaria, carte de in- vestitura său abecedaru.

Pentru clasele II. III si IV.: 1. Carte de lectura; 2. Gramatica; 3. Geografia si in spe- cialu geografi'a României; 4. Istori'a romani- loru; 5. Istori'a sacra si catechismulu; 6. Arit- metica si geografia, si 7. Cunoștințele naturali.

Condițiile concursului sunt:

1. Abecedarul formeză o singura carte pentru o singura clasa, clas'a I. a scõlei prima- rie, si are se cuprinda, afara de elementele ar- tei de a citi si scrie, si notiuni de celealte cu- noștințe ce este se se comunică scolarului in estate de 7, 8, său 9 ani in cursulu unui anu de dile.

Din contra, materi'a celor salte trei cărti notate mai susu, se impar- si in trei parti, dupa celelalte trei clase ale scõlei primarie: clasele II. III. si IV.

Alegerea si definirea materiei ce are se in trei in fie-care carte preste totu, si in fie-care secțiune a unei cărti in parte, se lase concu- rentilor a si-o determină fie-care cum va crede mai bine dupa principiale pedagogice, amesu- ratu cu timpul ce cauta se se des in scola fie-

*) Publicându acestu concursu la espress'a, direct'a re- cercare din partea onorabilului Ministeriu romanesc pentru culte si instructiunea publica, a varnă dorintă si staruntă este, ca si ai nostri, cei de din cõci barbatii de literi si de scola; se profită cătu mai multu de acesta buna ocasiune, firesc in folosulu instructiunii, precum si alu loru propriu. —

R. e. d.

Unu corespondinte din Pesta a fõiei russesc „Golos,“ care totdeun'a agitădă in contra un- gurilor, a ajunsu acuma a face urmatori'a descoperire: De presint se straduesce la inal- tiarea natuinei magiare unu russu; da unu russu: Andrejew-syn, adeca fiul lui Andrei. Dupa descendintă, originea si limb'a copilarieei lui, elu este unu adeveratu russu. Numai im- brăcamintele lui frumose si elegante ar voi se- lu de unu magnat ungurescu. Ochii lui cei suri si prudinti, facă lui cea ordinaria si déjà imbranita, statur'a lui cea mica, si da- tinele lui, tõte acestea indruma pe scrutatoriu mai multu la formele figurilor din Feodorow, de cătu la unu descendintă alu cuceritorilor mongolo-unguresci. (Sic!) —

Concursu si premia pentru cărti di- dactice. *)

Avendu in vedere că cărtile didactice es- sistinti, adoptate in scõolele primarie, nu intru- nescu cu rigore conditiunile cerute de la ase- menea cărti;

Considerandu că cărtile didactice ele- mentarie constituie un'a din cele mai esentiale conditiuni pentru bunul succesa alu scõelor primarie;

Considerandu asemenea că modulu celu mai eficace de a capetă cele mai bune cărti pentru scõole elementare este, ca pe de o parte se se lase concurrentilor său autorilor tóia latitudinea de libertate intru essecutarea planului ce singuri si vor face dupa principiale pedagogice moderne, éra pe de alt'a se se asigure celor ce vor reesi la concursu bucurarea de unu certu si cuvenitul folosu din laboreloru:

Ministeriulu, audiendu pe consiliulu per- manente de instructiune, publica concursu pen- tru luerarea celor mai bune cărti didactice, destinate scõelor primarie, si a nume:

Pentru clas'a I. primaria, carte de in- vestitura său abecedaru.

Pentru clasele II. III si IV.: 1. Carte de lectura; 2. Gramatica; 3. Geografia si in spe- cialu geografi'a României; 4. Istori'a romani- loru; 5. Istori'a sacra si catechismulu; 6. Arit- metica si geografia, si 7. Cunoștințele naturali.

Condițiile concursului sunt:

1. Abecedarul formeză o singura carte pentru o singura clasa, clas'a I. a scõlei prima- rie, si are se cuprinda, afara de elementele ar- tei de a citi si scrie, si notiuni de celealte cu- noștințe ce este se se comunică scolarului in estate de 7, 8, său 9 ani in cursulu unui anu de dile.

Din contra, materi'a celor salte trei cărti notate mai susu, se impar- si in trei parti, dupa celelalte trei clase ale scõlei primarie: clasele II. III. si IV.

Alegerea si definirea materiei ce are se in trei in fie-care carte preste totu, si in fie-care secțiune a unei cărti in parte, se lase concu- rentilor a si-o determină fie-care cum va crede mai bine dupa principiale pedagogice, amesu- ratu cu timpul ce cauta se se des in scola fie-

*) Publicându acestu concursu la espress'a, direct'a re- cercare din partea onorabilului Ministeriu romanesc pentru culte si instructiunea publica, a varnă dorintă si staruntă este, ca si ai nostri, cei de din cõci barbatii de literi si de scola; se profită cătu mai multu de acesta buna ocasiune, firesc in folosulu instructiunii, precum si alu loru propriu. —

R. e. d.

,C. r. Presidiu alu Tierei nr. 260. — In scopulu stabilisarei modalitatilor pentru conchiamarea unui Congresu bisericescu gr. or. se va conchiamă mai antaiu o congregatiune pre- alabila, constatăria din 36 membre, pre diu- metate din starea clericala si pre diuometate din cea laica. Clerulu parochialu va tramite la aceea- constituanta optu membri, din cari se va alege cătu unul din tõte optu capitanele districtuale.

P. O. DTa esci deci invitatu, se comple- tedi alaturat'a sieda electorală prin punerea numelui si pronumele, cum si locul petre- cerei acelei persone, pre carea voesci se o ale- gi la constituanta; sied'a se o subserbi cu pro- priu-mana si se o trameti apoi sigilata cu si- gilul Dtale, la Presidiu c. r. capitanatu dis- trictualu concernante nesmintită pana in 2 mar- tiu a. c. cu adres'a — „Comisiunea electorale gr. or. in“

Cernautiu in 20. Fauru 1871. c. r. Pre- siedinte alu Tierei. Pinò m. p.“

Astadi asiá dara e diu'a, in care au se vina voturile preotilor la capitanate, si spe- răm, că preotii se vor fi intielesu cătu vor fi potutu din caus'a securimea timpului, — pre ce

felii de barbatii se aléga la constituanta con- gresuala, la punerea adeca a fundamentalului pen- tru organizarea unui congrèsu bisericescu prin carele e se se aléga, că ori érasi se remana numai Episcopulu si unii favoriti ai sei autonomi in diecesa, cum fù si pana acumă, — ori se participedie intrég'a diecesa, intregu clerulu si poporulu, la vieti'a publica a bisericiei, dupa adeverat'a natura a ei, dupa chiar investitaur'a lui Christosu, si — că tõte abusurile de pan' acum, introduce prin regimulu personal si placerele arbitrarie in administrarea diecesei, se se departedie!

In 6 ale a. I. au se se adune Patronii paro- chiali de rel. gr. or. dupa o invitatiune sepa- rata a Presiedintelui tierei catra den.ii, aici la Cernautiu, si vor alege din partea si grup'a loru siiese representanti pentru Constituanta. Mai are apoi corpulu profesionale-teologicu se aléga unu representante, pe candu consistoriusu intregu, constatoriu din optu membri afara de Episcopu, e chiamatu in constituanta ca „virilu“, asemene acelu de rangu mai antaiu dintre cei trei Igumeni — ai manastirilor; éra diece representanti, dintre cari sateni din intreg'a diecesa, are a-i denumi pentru constituanta

guvernulu, respective Presiedintele Tierei; si apoi, cătu se va poté de curendu, se va adună acăstă constituanta aici in Cernautiu si va elab- oră statutulu congresualu cu legea electorală.

Ar fi multe de disu la modulu conchiamarei si compunerea acestei constituante — congre- suale. Insa in sperantă ca natur'a obiectului cu santiuni'a si marimea lui, impreunat cu unu adeveratu devotamente pentru adeveratulu bine alu Bisericiei nõstresi pentru deplin'a mul- tiamire a intregiei diecese, nu vor poté altu-min- trelea, decătu a insufleti pre toti representantii diecesei nõstre in constituanta, fia ei virili, nu- miti său alesi, fia ei preotii, calugari său mireni, vor insufleti dicu pre toti cu acelu spiretu si amore catra scopulu obiectivu alu constituanta, si in rondulu ulterioru, alu congreselor urmatori'e; — care spiretu si amore sunt de neaparata trebuintia, spre a-lu si ajunge acelu maretii scopu intru deplinatarea lui si in sensu s. ortodocsi evangeliice, in pace, dreptate si contielegere fraterna. In acea sperantă, ne retinemem cu draga inima, de la tõta critic'a. —

carui obiectu de studiu, in vedere cu importanță ce are acelui obiectu pentru cultura. Concen-
tentii insă vor arăta cuvintele cei au determinat la alegerea și extensiunea materiei în con-
ductorii de care este vorba la urmatorii art. nr. 2.

2. Fiecare carte va fi insotita de un conductoriu, adeca de un tractat indreptat catre invetitoriu, in care se se esplice cu detaliu ceea mai buna metoda de aplicarea cestirei.

3. Limb'a acestor cărți va fi pe cătu se pote de alăsa, corecta, curata si totu deodata simpla si populara.

4. Timpul fissatu pentru lucrarea si prezentarea abecedarului este 1. Iunie 1871, era pentru cele alte 1. Maiu 1872.

Nici o lucrare care nu va ajunge la ministeriu pana in ajunulu dileloru susu citate, nu este admisa.

5. Manuscrisele vor fi prescrise cătu se pote de bine si legibile; ele nu vor fi subscrise de autorii loru, ci vor portă in frunte o divisa care se va pune si intr'unu plieu sigilat impreuna cu semnatul' autorului.

Numai pliecul manuscriptului ce se va alege de bunu, se dessigilăza, era cele latte remanu sigilate si se vor innapoia, dupa cerere, impreuna cu manuscrisele.

6. Manuscrisele se vor cerceta, conform legii, de catre consiliul permanent al instructiunii.

7. Premiu platit o data pentru totdeuna, va fi pentru abecedarul lei 1,000, pentru gramatica lei 2,000, pentru geografia lei 1,500, pentru istoria lei 2,500, pentru aritmetica si geografia lei 1,200 pentru cunoștințele naturali lei 1,200, pentru carte de lectura lei 1,500, pentru istoria sacra si catechismu lei 1,200.*

(d. Monit. of.)

ROMANII

si

Constitutiunile Transilvaniei de Dr. Ios. Hodosiu.

Opu istoricu-politicu, a esitu de sub tipariu in editiune nuoa, coreasa si augmentata.

Pretiul: 50 cr. v. a. seu 1 leu n.

Doritorii de a-lu avé, său cari ar' binevoi a se insarcină cu distribuirea la mai multi cumparatori, binevoiesca a se adressă la auto-rele in Pesta, Schulgasse Nr. 1.

De la 10 exemplarie cumparate de odata, se dă unul gratis. —

Invitare de prenumeratiune la

„Lectiunile lui William Ellery Channing despre inaintarea clasei lucra-
torilor.”

Ideile sublime, ce se desfasiura cu o oratoria destinsa la fiecare pasu a acestor lectiuni ale invetiatului preot, filosofu si oratoru a statelor unite americane, m'a inden-
natu, ca traducendu-le in una limba cătu se poate mai corecta, in stilu cătu se poate mai usor, se le dau in man'a confratilor mei.

Speru că prin aceasta publicatiune voi impulpa si mai multu pre fiecare intelectu si națiunei romane, ca se lucre pentru inaintarea clasei poporului, pentru redicarea din pulbere a acelor' cari sunt conditiunea sine qua non a existentiei noastre; — caci e tempulu ca se ne ocupam mai seriosu de inaintarea acelui clase, care ne sustine cu lucrul obositului alu ma-
nelor sale.

Acest'a e detorint'a fie-carui barbatu alu națiunei incepndu chiar de la celu mai de frunte oficialu alu tierii pana la celu mai din urma primariu său antiste din satu, — de la celu mai de frunte parinte alu bisericiei pana la celu mai din urma docente comunala, — de la celu mai d'antaiu literatu, filosofu si invetiatu pana la celu mai din urma omu, ce scie numai ceti si scrie.

Ceru dara spriginulu mare-animosu alu publicului nostru cetitoriu in aceasta intreprindere modesta a mea.

Banii de prenumeratiune in suma de 50 cr. v. a. (1 1/2 svantiu in argintu), sunt de a se tramite — franco — la subscrisulu.

Gherla, la inceputul lunei martiu, 1871.
Nicolae F. C. Negruțiu,
teologu.

*) Unu leu este identicu cu francul si dupa pretiul de astazi alu argintului, are valoarea său cursulu de 49/4 cr.

Multianita publica.

Comitetulu balului romanu, ce s'a aran-
giat in Pesta in 18 fauru 1871 in favorul
francesilor vulnerati, si tiene de stricta si pla-
cuta detorintia, a dă spresiune semtieminter-
loru sale de viua recunocintia si multiumita tu-
toru acelor domni si domne, cari au avutu
de o parte tragedimea, a ne onoră balulu cu
presenti' loru, si a-i ascură astfelui reesitulu
splendidu, era de alta parte sublevandu acestea
intreprindere si materialminte, au facutu se se
realisedie scopulu celu adeveratu si de capete-
nia: ajutorarea nefericitoru nostri consangeni,
cari pentru salvarea onorei nat. au udatu cam-
pulu bataliei cu sangele loru. Venitulu curatul,
in suma 133 florini v. a. s'a si inmanuatu consu-
lului republicei franceze din locu, care prin noi
aduce asemene multiumire coloniei romane din
Buda-Pesta pentru acestu semnu de simpatia.

Pesta in 14 martiu 1871.

Comitetulu arangiatoriu.

Pentru nefericitoru francezi.

(Incheiare.)

In list'a dlui colect. Jacobu Stoica.
Din Fagetul: Jac. Stoica 3 fl. Deleomeni
Juon, Szivós András, căte 1 fl. J. Curiacu 50
cr. Din Cosiava: Jos. Legrády 1 fl. Jac. Lö-
winger 50 cr. Laj. Schatteles 30 cr. J. Nicóra
40 cr. Ad. Angelu, Ant. Angelu, căte 25 cr.
Glig. Nise, J. Angelu căte 20 cr. Jos. Toder-
asius, Jos. Oprea, Iv. Curiutiu, Jos. Angelu, G.
Rugioni, Jos. Rugioni, Jos. Toderasius, J. Chi-
tonescu, Sams. Fesinca, Mih. Izdrescu, Iv.
Carligu, Nic. Fesinca, căte 10 cr. Din Margin-
na: Jos. Mateiu 30 cr. Ilis. Berceanu, Sim.
Jurma, căte 20 cr. Ars. Inisconiu, Vic. Calda-
rasiu, Sam. Grün, Part. Popescu, J. Pancanu,
Dam. Curiacu, G. Brazovani, Elis. Mihutiu,
Ang. Ceianu, Ad. Vandu, Il. Brazovani, Stef.
Jurma, căte 10 cr. de la mai multi 61 cr. Din
Zoraniu: J. Cuculescu J. Barboniu, căte 20
cr. Leont. Craciunescu, Part. Nicorescu, Dion.
Munteanu, Dion. Stoica, Ign. Busianu, Dim.
Vetianu, căte 10 cr. — de la mai multi: 27 cr.
Din Costeiu: J. Sudresianu, par. 1 fl. Ad.
Inisecu, inv. 56 cr. Ioanu Ilie 30 cr. Ign. Arde-
leanu, Ales. Ateganu, Cav. Iliescu, căte 10 cr.
Vas. Sudresianu 8 cr. Nic. Mihutiu 6 cr. Nipa
Mihutiu, Sol. Brazovani, Pet. Ardeleanu, J.
Uscatu, căte 5 cr. Trand. Mihutiu, Jos. Uscatu,
Dragincea Curescu, Trand. Iliescu, G. Balint-
anu, căte 4 cr.; T. Brazovani, Rus. Ilie, Ad.
Popa, căte 3 cr. Sum'a totala 16 fl. 36 cr. —

In list'a dlui colect. Atanasiu Joanoviciu.

Din Fagetul: Atan. Joanoviciu, prot. 2 fl.

Din Bichigiu: Atan. Emanuelu, parochu, Part.
Andrasiescu, inv., căte 1 fl.; Trif. Avramescu,
Dam. Crista, căte 50 cr.; Petr. Andrasioniu,
Mart. Avramescu, căte 30 cr.; Irim. Andrasioniu,
Maria Andrasiescu, Versavia Emanuelu, căte
20 cr.; P. Andrasioniu, Ars. Popescu, Gligoriu
Curiacu, Glig. Iniscu, Lazar Catalinescu, G.
Sierbanu, căte 10 cr.; de la comuna 1 fl. 10 cr.;
de la S. Biserica 90 cr. — Din Poverjina:
Ign. Jevanu, inv. 50 cr.; J. Popoviciu, parochu
40 cr.; J. Sierbanu, Dum. Fludulinu, J. Rusu,
Pet. Todorescu căte 20 cr.; J. Berbeca, 15 cr.;
Pet. Milosteanu 13 cr.; Eft. Rusu 11 cr.; Ara.
Florescu, Ars. Berbeca, Man. Licaretu, Dum.
Florescu, J. Andrasionu căte 10 cr. — Din
Bojoru: Nic. Barbulescu, par., Atan. Glava,
căte 40 cr.; Dion. Opronescu 20 cr.; Vasiliu
Cretiu, Moise Carabasiu, Ant. Farcașiu, Avr.
Ursulescu, G. Vasiloni, căte 10 cr.; Jonu
Lupulescu 6 cr.; Tod. Marsusu, Ales. Carabasiu,
Dion. Baba, Nic. Avramoni, Jos. Lupulescu,
Pavelu Simioneasa, Gavril. Andrasiescu, Tom.
Opronescu, Saveta Vasiloni, Petru Lerinci, G.
Povianu, P. Mircia, căte 5 cr.; Marius Luminosu,
Nic. Luminosu, Glig. Suvulescu, Petru Jurji,
Dion. Mihale, căte 4 cr.; I. Iacobciu, 2 cr.
Din Surduci: Sim. Popescu, par. 80 cr.; Adamu
Cadariu 20 cr. Nicolau Olariu, Petru Bivescu,
Sams. Cristu, G. Popoviciu, Petru Munteanu,
Petru Ivascu, I. Bivescu, Gergiu Criseiu, M.
Murarescu, Vas. Cristu, Dim. Janculescu, G.
Cristu, căte 10 cr.; Constant. Surgu, 6 cr.; G.
Surgu, Vas. Surgu, căte 5 cr.; Vas. Crisba 4 cr.
Din Gladna-romana: Ios. Ignea, par. I. Tiona,
M. Tiona, căte 30 cr.; El. Ignea 20 cr. — Din
Draginescu: Gligoriu Turdeanu 14 cr.; Chir.
Pasculescu, Vasilia Vernica, Dim. Simonescu,
căte 12 cr.; M. Vernica, Eft. Macisioniu, căte
11 cr.; Sim. Gavriloniu, Eft. Daniloniu, Dam.
Daniloniu, Nic. Gasparu, Ars. Gasparu, Sofr.
Pervoni, căte 10 cr.; Padureanu, Mel. Gasperu,
căte 9 cr.; Vic. Babescu 8 cr.; Flórea Bumba

7 cr.; Part. Vernica, Nicolae Dragoeșcu, Pet.
Daniloniu, Georgiu Francescu, Petru Stanescu,
At. Radovanu, căte 5 cr. — Sum'a totala:
20 fl. 42 cr. —

In list'a dlui colet. Sim. Stoianovicin:

Din Criciova: G. Gasparu, parochu, I.
Puscanu, par. căte 1 fl.; Ilia Dobosianu, inv.
80 cr.; I. Popescu 50 cr.; Moise Opra 30 cr.;
Ioan Voicu, Dim. Biraescu, Nist. Lugosianu,
Ios. Crivineanu, Sim. Bott, Israel Licht, Rus.
Biraescu, Ion Maranu, P. Maranu, căte 20 cr.;
Zach. Gerga, Petru Voda, căte 12 cr. Nicolau
Romanescu, Petru Lugosianu, Nic. Andreiu,
Pet. Romanescu, Sim. Turdianu, Pet. Radu,
Grig. Biraescu, Laz. Hadareu, Ios. Draghișiu,
Tim. Hadareu, Nicolae Romanescu, I. Gerga,
căte 10 cr.; cu tasulu de la mai multi 54 cr.;
Sum'a: 7 fl. 38 cr. —

Din comuna Siepreusiu, cott. Aradu, prin
rss. dnu parochu Avr. Ursutiu ni'sa tramsu
o suma de 9 fl. 62 cr. v. a. la care au contribuitu:

Sant'a biserica 2 fl.; Avr. Ursutiu si Maria

Ursutiu, căte 1 fl.; Pav. Cionea, prep. abs. Ant.
Sava, neg. si I. Alessa, neg. căte 50 cr.; Sig.
Szántó, rotariu 40 cr.; Andr. Hunyadi, mesariu
30 cr.; Anisia Stefanu 25 cr.; Corn. Ursutiu,
scolariu, Ant. Alessa, Etelca Alessa, Ambr.
Stefanu, fauru, Sim. Stefanu, neg., Gregorius
Holongo, econ. si Mih. Stana, percept. com.
căte 20 cr.; Ign. Banu, econ. Eva Suciu, Gavr.
Rosca, Onutiu Pervu, Vas. Suciu, P. Pervu,
I. Hentiu, jun., G. Pavelu, Il. Gaboru, Maria
Sturza, Iléna Petruțiu, Pav. Sudaiu, calcin.
Sim. Suciu, si Teod. Rosca, toti econ. căte 10 cr.;
Panfil. Ghija, Barbura Horga, Ign. Gaboru si
Sim. Cionea, căte 5 cr.; Antitia Burca, Marta
Flóre si Flóre Stefanu, căte 4 cr.; Maria Rosca,
3 cr.; Maria Pervu 2 cr. —

Din comun'a Pesacu, cottulu Torontalul-
ui, prin dlu juristu Iancu Miculescu ni'sa
predatu o suma de 6 fl. 10 cr. v. a. la care au
contribuitu:

Iancu Miculescu, juristu, Terentiu Micu-
lescu, par., Andr. Fizesianu, par., P. Isacu,
inv. si Aless. Sierbu, not. com. căte 1 fl.; Je-
rem. Mihaiu, neg. si Toma Laticu, casariu, căte
50 cr.; I. Danu 10 cr. —

Din comun'a Curtea, cottulu Carasiului,
prin dlu parochu Toma Grozescu ni'sa tramsu
o suma de 4 fl. v. a. la care au contribuitu:

Sant'a biserica 2 fl.; T. Grozescu 1 fl.;
dn'a Marta Grozescu, preotesa si Nic. Grozescu,
studinte, căte 50 cr. —

Tete aceste colete, dimpreuna cu cele
publicate in nrulu 20, dau o suma de 188 fl.
45 cr. v. a. si 1 galben imp. in natura, carea
cu cea areata in nrulu 18 face o suma totala
de 947 fl. 15 cr. v. a. si 1 galben imp. in
natura.

Din comun'a Curtea, cottulu Carasiului,
prin dlu parochu Toma Grozescu ni'sa tramsu
o suma de 4 fl. v. a. la care au contribuitu:

Sant'a biserica 2 fl.; T. Grozescu 1 fl.;

dn'a Marta Grozescu, preotesa si Nic. Grozescu,

studinte, căte 50 cr. —

Tete aceste colete, dimpreuna cu cele
publicate in nrulu 20, dau o suma de 188 fl.
45 cr. v. a. si 1 galben imp. in natura, carea
cu cea areata in nrulu 18 face o suma totala
de 947 fl. 15 cr. v. a. si 1 galben imp. in
natura.

Din comun'a Curtea, cottulu Carasiului,
prin dlu parochu Toma Grozescu ni'sa tramsu
o suma de 4 fl. v. a. la care au contribuitu:

Sant'a biserica 2 fl.; T. Grozescu 1 fl.;

dn'a Marta Grozescu, preotesa si Nic. Grozescu,

studinte, căte 50 cr. —

Din comun'a Curtea, cottulu Carasiului,
prin dlu parochu Toma Grozescu ni'sa tramsu
o suma de 4 fl. v. a. la care au contribuitu:

Sant'a biserica 2 fl.; T. Grozescu 1 fl.;

dn'a Marta Grozescu, preotesa si Nic. Grozescu,

studinte, căte 50 cr. —

Din comun'a Curtea, cottulu Carasiului,
prin dlu parochu Toma Grozescu ni'sa tramsu
o suma de 4 fl. v. a. la care au contribuitu:

Sant'a biserica 2 fl.; T. Grozescu 1 fl.;

dn'a Marta Grozescu, preotesa si Nic. Grozescu,

studinte, căte 50 cr. —

Din comun'a Curtea, cottulu Carasiului,
prin dlu parochu Toma Grozescu ni'sa tramsu
o suma de 4 fl. v. a. la care au contribuitu:

Sant'a biserica 2 fl.; T. Grozescu 1 fl.;

dn'a Marta Grozescu, preotesa si Nic. Grozescu,

studinte, căte 50 cr. —

Din comun'a Curtea, cottulu Carasiului,
prin dlu parochu Toma Grozescu ni'sa tramsu
o suma de 4 fl. v. a. la care au contribuitu:

Sant'a biserica 2 fl.; T. Grozescu 1 fl.;

dn'a Marta Grozescu, preotesa si Nic. Grozescu,

studinte, căte 50 cr. —

Din comun'a Curtea, cottulu Carasiului,
prin dlu parochu Toma Grozescu ni'sa tramsu
o suma de 4 fl. v. a. la care au contribuitu:

Sant'a biserica 2 fl.; T. Grozescu 1 fl.;

dn'a Marta Grozescu, preotesa si Nic. Grozescu,

studinte, căte 50 cr